kontrapunktis ja fuugas prof. Johansoni juures. Konservatooriumi ajal loodud lauludest on mitmed ilmunud »Laulu ja mängu lehe« esimestes aastakäikudes. A. 1890 lõpetas H. konservatooriumi. Talve 1891—92 viibis ta Saksamaal, peaasjalikult Leipzigis. Siis asus H. Tartu tööle muusika-pedagoogina ja koorijuhina, asutades a. 1894 oma laulukoori; kontsertis orelikunstnikuna, koorijuhina ja saatjana klaveril. Peale 10-a. tegevust Tartus asus H. Kroonlinna, kust Tartu tagasi tuli a. 1915 ja praegu siin edasi töötab muusikaõpetajana ja »Miina Hermanni lauluseltsi« koori juhina. — H. on populaarne Eesti helikunstnik. Orelikunstnikuna on ta kontsertinud kodu- ja välismaal, näit. Leipzigis asudes mitmes Saksamaa linnas. H.-i laulukoor oli kaua teistele eeskujuks, eriti ka oma kavaga, tuues tolle ajani alles vähe kuuldud eesti rahvaviise, enamasti H.-i oma seatud. Heliloojana on ta õige palju koorilaule loonud, nende hulgas »Küll oli ilus mu õieke« ja terve rida rahvaviisi seadlusi ja ainete tarvitamist, nagu »Kui ma olin väiksekene«, »Ei saa mitte vaiki olla«, »Tule koju« j. t. Tema suuremad teosed »Murueide tütar« ja »Kalev ja Linda« (ilm. a. 1895) pakuvad vähem muusikalist huvi, küll aga mõjus nende rahvuslik sisu omal ajal suurelt. Üldse on H. tugeva rahvusliku aluspõhjaga isik, kelle tegevus üle muusika-ala piiride ulatub Eesti avalikku ellu: H. on lugupeetud tegelane mitmes seltsis, kiriku-nõukogudes jne. Kui »esimese kõrgema haridusega eesti naise« valis Tartu Eesti Naisüliõpil. Selts H.-i 60-a. sünnipäeva puhul oma auvilistlaseks. — Trükis on H. m. s. avaldanud: »Segakoori laulud« (1892), »Miina Hermanni laulukoori kontserdi laulud« I—II (1898) ja III (1924). Peale selle on ta välja annud kogu naiskoori laule.

J. Aavik: M. H. (E. L. L. Muusikaleht 1922, nr. 1—2). *L. N.*

HERMANN, Otto, helikunstnik, sünd. 1. XII 1878 Tartus, sai oma muusikalise hariduse esiti K. Türnpu (vt.) ja E. Reinicke juures, pärast Peterburi konservatooriumis prof. Homiliuse oreliklassis; oli Tallinnas »Estoonia« muusikajuht ja juhatas sealsamas esimesi sümfooniakontserte. H. on loonud rea helitöid. — Praegu (1926) asub H. Tallinnas.

Pvl. 1926, nr. 50. *L. N.*

HILCHEN, David, dr. jur., humanist ja politil. tegelane, sünd. Riias ca 1561, surn. Orissovis (Poolas) märtsis (?) 1610, pärit jõukast perekonnast, õppis Tübingeni, Heidelbergi ja Ingolstadti ülikoolis, elas Poolas ja asus sealt a.1585 Riiga rae sekretärina ametisse. Riia linna teenistuses olles (1585—1600), omas H. mõjuvat seisukohta linna õiguste kaitsjana (etendas m. s. teatud osa kalendrisegadusis Severini lepingu [1589] autorina) ja valiti järjekindlalt oma sidemete tõttu Poolas (eriti suurkantsler Joh. Zamoiskiga) linna esindajaks Varssavi riigipäevale, kus ta a. 1597 ka Liivimaa seisuste volinikuna maa privileege kavatsetud kärpimiste vastu kaitsis. 1598 nimetati H. kun. Sigismund III poolt Liivimaa olukorra uurimiskomisjoni sekretäriks, kellena ta Liivi maaõiguse kava kokku seadis; kava jäi kinnitamata. Riias tema vastu tekkinud opositsiooni pärast oli H. a. 1600 sunnitud sealt lahkuma ja mõisteti rae poolt 18. V 1601 tagaselja surma. Rootsiga puhkenud sõda katkestas protsessi. H. käib Poola vägedega J. Zamoiski ja G. Farensbachi (vt. neid) kaasas Liivimaal ja veedab viimsed eluaastad oma kaitsja Zamoiski mõisas Orissovis.

Politikamehena ja juristina omab H. võrdlemisi silmapaistvat kohta mitte ainult Riia linna, vaid ka üldse Liivimaa XVI a. s. lõpu sündmustikus. Peale selle oli H. kirjanduslikult tegev: temalt on säilinud rida töid, osalt ajaloolise sisuga. Ajaloolist materjali leidub ka H.-i kirjades (arvult 715).

Allg. D. Biogr., XII; Winkelmann, nr. nr. 10422—25, 5590, 7391—98; Recke-Napiersky II; Beise I; O. Schmidt, Rechtsgeschichte Liv-, Est- u. Curlands (Dorp. Jurist. Studien), lk. 146 jj. *R. K.*

HILDEBRAND, Hermann Justus Christian, ajaloolane, sünd. 8. VII 1843 Goldingenis Kuramaal kooliõpetaja pojana, õppis 1862—65 Göttingenis G. Waitz'i j. t. juhatusel ajalugu, omandades dr. phil. kraadi dissertatsiooni põhjal »Die Chronik Heinrichs v. Lettland« (1865), millisel teosel meie päevilgi on suur tähtsus. A. 1866 asub H. Tartu, töötab siis Riia ja hiljemini, Peterburi Teaduste Akadeemia ülesandel, Tallinna arhiivides. A. 1872 ilmub H.-i teos »Rigisches Schuldbuch«, mis pakub palju andmeid XIII a. s. kaubanduse kohta. Samal a. algab ta v. Bunge poolt alustatud »Urkundenbuch'i« toimetamist, mida jätkab 18 a. kestes, isiklikult mitme maa arhiivides materjale kogudes: a. 1881 ilmub UB VII, 1884 VIII ja 1890 IX köide. Peale mainitute avaldas H. veel mõned teosed ja uurimused Liivi ajaloo alalt, milledest nimetatagu tema 1885—86 ettevõetud Rooma uurimisreisi tulemusena »Livonica im Vaticanischen Archiv« (Riga, 1887). H. suri 17. I 1890.

B. M. 37., lk. 622—33; omastelt saadud andmed. *R. K.*

HILTEN, Johann(es), sünd. XV a. s. esimesel poolel Tüüringenis, õppinud Erfurti ülikoolis, 1472 määratud Tartu frantsisklaste kloostri lektoriks (*legens frater*); paljastas